

Urbanisticko - architektonická studie

NÁMĚSTÍ ČSA
V MĚSTĚ ALBRECHTICÍCH

Příloha 2: Inventarizace zeleně

AKTUÁLNÍ STAV

Hlavní výrazovou složku kompozice ústřední plochy městečka představují dvě stromořadí pestrolistých jilmů (vzácně i jiné taxony) rostoucí v úzkém pásu zeleně, které kopírují nepravidelný půdorys pěších komunikací při delších hranicích náměstí. Jilmy jsou udržovány pravidelným hlavovým řezem, avšak není volena nejvhodnější technologie řezu (ponechávány dlouhé čípky apod.). Z pohledu celkového zdravotního stavu a kompoziční hodnoty jsou stromy hodnoceny jako neperspektivní či jen krátkodobě perspektivní a při komplexní obnově prostoru náměstí nelze váhat s jejich odstraněním.

Ostatní dřevinná vegetační složka náměstí - ať už podél zmiňovaných linií stromořadí, anebo porůznu v menších plochách mezi nimi v ploše náměstí - působí chaotickým dojmem, mnohé vegetační prvky jsou opět velmi nevhodně technicky i technologicky ošetřovány, nesou známky mechanických poškození nebo viditelného snížení zdravotního stavu, namísto sjednocení prostoru toto náměstí tříští a nepůsobí, s ohledem na značnou kombinaci taxonů, barev textur a velikostí, kompozičně jednotným a koncepčním dojmem.

Tuto vegetaci tvoří zejména keře *Siraea japonica*, *S. xcinerea* a *S. xvanhouttei*, *Taxus baccata* *Fastigiata*, *Hydrangea macrophylla*, *Weigela* sp., *Euonymus fortunei* aj. Komplexní zásahy do náměstí si vyžádají jejich odstranění nejen z pohledu provozních (při rekonstrukci i po ní), ale především z kompozičních.

Relativně perspektivní a uspokojivý stav má několik málo stromů novějších výsadeb (okrasné jabloně v náměstí, hlohy a jeřáby u kostela), jedná se však o dřeviny maximálně středněvěké a opět jejich odstraněním - v případě komplexního nového řešení - nedojde k žádné významnější ztrátě na ekologické, společenské či dendrologické hodnotě. (samozřejmě s adekvátní náhradou).

Investice do vzrostlého jírovce u KD třeba zvážit opět z pohledu stavebních úprav bezprostředního okolí stromu. Nabízí se varianta vazby (a případně i jemného odlehčení koruny) pro zvýšení stability nad frekventovaným prostorem.

Ostatní vegetaci řešená ve studii jako „v dopravní návaznosti“ je zapotřebí posoudit individuálně (některé stromy havarijní stav, jiné poměrně perspektivní) dle dalších případných stavebních zásahů.

ZÁMĚR

Plocha náměstí je ve studii navržena účelně, přehledně, vegetace je umístěna pouze na k vybraným bodům zájmu a to tak, aby netříštila prostor, nepůsobila příliš exoticky (pouze vytváření krátkodobých kontrastů, dřeviny domácí, zdomácnělé a kultivary těchto skupin) a zároveň dosahovala proporčně odpovídajících rozměrů v souladu (doplnění) k okolním hmotám domovních front a pohledových dominant závěrů náměstí (kostel, KD). Jejich situováním do několika míst zůstane náměstí čistě a přehledově řešené, vzdušné a právě pod středněkorunnými-vzrůstnějšími stromy i s požadavkem stinných ploch.

Zároveň dojde k zjednodušení pravidelné péstební péče o dřevinné vegetační prvky náměstí (snížení finančních, časových i kvalifikovaných vstupů).

Doplňkový podklad k zhodnocení stavu dřevin studie Ing.arch. Materny (WMA Architects)

Vypracoval Ing. M. Richter

7.6.2022

Inventarizačně-klasifikační soupis dřevinných vegetačních prvků																
Lokalizace: Město Albrechtice (MSK) - Náměstí a přilehlé plochy																
Terénní šetření: 28.05.2022 Ing. M. Richter																

pořadové číslo	Taxon	výška (m)	prům.koruny (m)	naměřený obvod kmene (cm); stand.výč.výška	vypočtený průměr kmene (cm) d1,3	vypočtený průměr na pařezu (cm) d1,3x1,37	vývojové stádium	fyzilogická vitalita	biomechanická vitalita	provozní bezpečnost	Perspektivita	celkový zdravotní stav / symptomy		navržené péstební opatření	orientační cena kácení Kč bez DPH	poznámky
1	Betula pendula	14_16	14_16	185	58,9		4	4	2	1!	NE	4	SU2, MP	KÁC		nevhodné stanovištní podmínky
2	Aesculus hippocastanum	14_16	14_16	313	99,6		3	3	3	2!	PS	3	DU, HN, MP	VAZ		
3	Juniperus squamata	4	2	keř			3	2	1		PK	3-	MP, SU2	KÁC		
4 až 13 15 až 24	Ulmus procera ‘Argenteo-Variegata’	4	2	78_98			4	3	2	1!	PK	3-	HN, DU, MP	KÁC	Determinace střížena aktuálním rašení a charakterem pěstování - hlavový řez (případně nutná dodeterminace). s ohledem na uniformitu stromořadí jedinci hodnocení souhrnně, značeny střední hodnoty či jejich rozpětí, v případě větší odlišnosti viz poznámky dále. Řez prováděn technologicky nevhodně. Jedinec p.č. 10+p.č.17 - kultivar potlačen p.č. 11+p.č. 13 - značně prosychají Výrazně zhoršený celkový stav, množství dutin, hniloby a suchých větví a s hodnocením neperspektivní jsou jedinci p.č. 20-24	
14	Acer negundo	4	2	98	31,2		4	3	2	1!	PK	3		KÁC		hlavový řez jako jilmy
25	Corylus columna	4	2	79	25,1		4	3	2	1!	PK	3		KÁC		hlavová řez
26	Abies koreana	4	3	32	10,2		5	3-	1	1!	NE	3-	SU	KÁC		
27	Abies nordmanniana	3	1	25	8,0		1	3	1	1!	NE	4	SU2	KÁC		
28	Malus (xpurpurea)	6_7	6	92	29,3		3	3	1	1!	PS	2	MP, HN	dle záměru		obvod měřen u země
29	Malus (xpurpurea)	6_7	4	78	24,8		3	3	1	1!	PS	2	MP	dle záměru		obvod měřen u země
30	Malus (xpurpurea)	6_7	6	77	24,5		3	3	1	1!	PS	2	MP	dle záměru		obvod měřen u země
31	Crataegus laevigata ‘Pauls Scarlet’	3	1	16	5,1		2+		1	1!	PK(?)	4	MP	KÁC		
32	Crataegus laevigata ‘Pauls Scarlet’	5	4	37	11,8		3	2	1	1!	PS	2	MP	dle záměru		
33	Crataegus laevigata ‘Pauls Scarlet’	5	4	36	11,5		3	2	1	1!	PS	2	MP	dle záměru		
34	Crataegus laevigata ‘Pauls Scarlet’	5	4	41	13,1		3	2	1	1!	PS	2		dle záměru		
35	Sorbus aucuparia (‘Moravica’)	6_8	6	67	21,3		3	2	1	1!	PS	2	MP, HN			
36	Sorbus aucuparia (‘Moravica’)	6_8	6	82	26,1		3	2	1	1!	PS	2	HN			
37	Sorbus aucuparia (‘Moravica’)	6_8	5	53	16,9		3	2	1	1!	PS	2				
38	Taxus baccata	5	4	keř			3	2	1		PD	1				
39	Taxus baccata	5	4	keř			3	2	1		PD	1				
40	Betula pendula	16_18	8	80+102			4	3	2	1	PK	4	SU2	KÁC		
41	Fagus sylvatica ‘Pendula’	10_12	14_16	134	42,7		2+	1	1	1	PD	1	MP			
42	Larix decidua	16_18	8	121	38,5		3	1	1	1	PD	1				
43	Larix decidua	16_18	3	89	28,3		3	2	1	1	PK	2		KÁC		
44	Larix decidua	18_20	8_10	122+129			3	2	2	1	PS_PD	2				(počátek prosychání?)
45	Larix decidua	18_20	10_12	144	45,8		3	1	1	1!	PD	1				

pořadové číslo	Taxon	výška (m)	prům.koruny (m)	naměřený obvod kmene (cm); stand.výč.výška	vypočtený průměr kmene (cm) d1,3	vypočtený průměr na pařezu (cm) d1,3x1,37	vývojové stádium	fyzilogická vitalita	biomechanická vitalita	provozní bezpečnost	Perspektivita	celkový zdravotní stav / symptomy		navržené péstební opatření	orientační cena kácení Kč bez DPH	poznámky
46	Fraxinus excelsior (‘Altena’)	6_8	6	96	30,6		4	3	2	1!	PK	3-	SU	dle záměru		
47	Acer platanoides ‘Globosum’	6_8	7	132	42,0		3	3	2	1!	PK	3	SU2, HN, DU	dle záměru ŘZD		
48	Aesculus hippocastanum	14_16	12_14	255	81,2		4	4	4	2!	PK	4	HN, DU, MP, SU	KÁC (nebo ŘTO)		(při KÁC biolog.posudek na xylofágní hmyz)
49	Aesculus hippocastanum	18_20	18_20	386	122,9		3	3	4	2!	NE	4	HN, DU, MP, SU	KÁC (nebo ŘTO)		(při KÁC biolog.posudek na xylofágní hmyz)
50	Corylus columna	14_16	8_10	148	47,1		3	3	2	1!	PS	2	SU			
51	Tilia cordata	14_16	18_20	263	83,7		4	3-	2	2!	PK-PS	3-	SU2, MP, HN	ŘZD+REK		
52	Tilia cordata	18_20	20_22	222	70,7		3	3	2	1!	PS-PD	2	SU, MP, HN			
53	Taxus baccata	5	8_10	keř			3	2	1		PS	2	MP			
54	Thuja occidentalis	6_8	3	151	48,1		3+	3	2	1!	PS	2				obvod kmene měřen u země
55	Fraxinus excelsior	18_20	16_18	187	59,5		4	3	3	2!	PK	3	HN, MP, SU	dle záměru		hlídat biomechanickou vitalitu
56	Taxus baccata	6	5	keř			3	2	1		PS	2	MP			
57	Fraxinus excelsior	12_14	10_12	177	56,3		4	4	2	1!	NE	2-	SU, MP	KÁC		poškození kořenových náběhů a kořenů
58	Abies nordmanniana	8_10	5	58	18,5		2	2	1	1!	PS-PD	2	MP			dvojice jedlí, blíže u cesty KÁC
59	Pseudotsuga menziesii	18_20	8_10	196	62,4		3	2	2	1!	PS-PD	2				
60					0,0											
61					0,0											
62					0,0											
63					0,0											
64					0,0											
65					0,0											
66					0,0											
67					0,0											
68					0,0											
69					0,0											
70					0,0											
71					0,0											
72					0,0											

Dendrometrické atributy: výška pro záměr inventarizace stanovená odhadem (v této fázi není nutná větší přesnost), průměr koruny je střední průměr dvou na sebe kolmých půdorysných průmětů koruny (maximálního a minimálního), obvod udáván v cm ve standardní výčetní výšce

Atribut: VÝVOJOVÉ STÁDIUM

- 0 nově vysázený (narostlý) jedinec (cca 0-2 roky od výsadby), většinou nutná intenzivní rozvojová péče
- 1 nová výsadba, jedinec ujatý, rozvojová péče klesá (odstranění kotvení, výchovný/opravný řez), také odrostlejší nálet
- 2 dospívající jedinec (intenzivní růst, do cca 50 % velikosti koruny, dle charakteru stanoviště)
- 3 dospělý jedinec s charakteristickými znaky pro taxon (růst stagnuje, plodí)
- 4 ustupující jedinec (viditelné známky prosychání, přírůstky minimální, koruna ustupuje)
- 5 senescentní jedinec (veterán, mnohdy jen torzo, hlavní osy s roztroušenými zbytky asimilačně aktivní koruny)

Atribut: fyziologická vitalita

- 1 stromy plně vitální (dlouhé každoroční přírůstky letorostů/makroblastů v neovlivněné části koruny); fázový model růstu - fáze exploatace
- 2 stromy s mírně sníženou vitalitou, může dojít ke zlepšení; fáze stagnace
- 3 stromy se středně sníženou vitalitou (nehrozí bezprostředně úhyn jedince), zlepšení se většinou již nedá očekávat (růst letorostů se výrazně zkracuje); fáze degenerace
- 4 stromy se silně sníženou vitalitou (ohrožující bezprostředně další střednědobou-dlouhodobou existenci v přijatelném a funkčním stavu), přírůstky již jen krátké až žádné; fáze rezignace
- 5 stromy s nulovou vitalitou (uhynulé), nebo téměř nulovou vitalitou

Atribut: BIOMECHANICKÁ VITALITA

Vyjadřována s ohledem na příznaky indikující snížení mechanické pevnosti (tlakové větvení, dutiny, hniloby, plodnice hub, suché větve, viditelné zlomy atd.), dále s ohledem na velikost jedince (větrná zátěž), podmínky stanoviště a taxon

- 1 stromy stabilní
- 2 stromy s mírně sníženou stabilitou, nehrozí bezprostředně pádem či rozlomením větví, koruny, kmene, viditelné dutiny menšího rozsahu a na místech, která nejsou pro stabilitu kritická
- 3 stromy se středně sníženou vitalitou, existence není bezprostředně ohrožena, k selhání z pohledu provozní bezpečnosti však může dojít, především při nepříznivých povětrnostních podmínkách (vichřice, podmáčení apod.)
- 4 stromy se silně sníženou vitalitou, existence ohrožena s velkou pravděpodobností v krátkodobém horizontu, hrozí vysoké riziko biomech. selhání částí stromu či celého jedince
- 5 stromy aktuálně vyvrácené, zlomené apod.

Atribut: PROVOZNÍ BEZPEČNOST

Zohledňuje zejména biomechanickou vitalitu v korelaci s významem potenciálního místa dopadu (potenciál způsobení významné škody na majetku či ohrožení lidí). V potaz brány i další okolnosti (rozměry stromu aj.).

- 1 = stromy s výbornou až mírně sníženou biomechanickou vitalitou, event. malou velikostí koruny, za běžných okolností provozně stabilní, či vykazující menší známky snížení stability, mimo dosah potenciálně významného dopadu
- 1! = stromy s velmi dobrou biomechanickou vitalitou (stabilní) rostoucí v dosahu potenciálně významného dopadu, možnost selhání se za běžných podmínek nepředpokládá
- 2 = stromy se středně-silně sníženou biomechanickou vitalitou, rostoucí mimo dosah potenciálně významného dopadu, riziko selhání možné zejména za nepříznivých povětrnostních vlivů, tj. např. silná větrná zátěž, zátěž po prudkém dešti či zátěž sněhová apod., riziko pádu suchých větví či větších partií koruny
- 2! = stromy se středně-výrazně sníženou BV a rostoucí v dosahu potenciálně významného dopadu, možnost selhání se předpokládá zejména při nepříznivém povětrnostním stavu a to především pádem menších částí (menší suché větve, větve se jmelím apod.)

3! = stromy aktuálně nebezpečné (silně snížená BV, nebo i např. množství suchých větví) a rostoucí v dosahu potenciálně významného dopadu, možnost selhání i bez účinku nepříznivých povětrnostních podmínek, ohrožující svým možným biomechanickým selháním větších partií koruny či celkovým vývratem/zlomem. U mnohých je nezbytné provést stabilizační pěstební opatření, zahájit jejich pravidelné sledování či by mělo dojít k jejich rychlému odstranění

Atribut: PERSPEKTIVA

Z pohledu kompozičního (vč. estetického), provozně-bezpečnostního a funkčního aspektu (nezohledňována historická či ekologická hodnota dřeviny!). Předpoklad je pro strom ve funkčním, provozně bezpečném a kompozičně cenném stavu. Nepředvídatelné jevy nelze zohlednit - odvíjí se od současného stavu dřeviny a charakteru stanoviště.

- NE - neperspektivní
- PK - perspektivní krátkodobě
- PS - perspektiva střednědobá (cca orientačně do 20-25 let)
- PD - perspektiva dlouhodobá

Atribut: zdravotní (celkový) stav

- upřesňuje jednak další patologické stavy buďto nespecifikované nebo nezahrnuté do obou aspektů vitality
- poukazuje na perspektivu jedince

Používané zkratky:

- HN = hniloba
- DU = dutina/dutiny
- PH = plodnice xylofágních či saprofágních hub
- SU = menší suché větve ve významném rozsahu
- SU2 = výskyt silnějších až kosterních suchých větví či jinak velký rozsah
- JM = jmelí v malém rozsahu (s ohledem na velikost jedince)
- JM2 = jmelí většího rozsahu
- JM3 = jmelí velmi velkého rozsahu
- MP = mechanické poškození (např. od sekačky a strojů na bázi a kmeni, zlomy v koruně vlivem pádu sousedního stromu v koruně apod.)

- 1 stromy bez příznaků patogenů, poškození a výraznějšího snížení obou složek vitality
- 2 stromy s mírně zhoršeným celkovým zdravotním stavem (mírná poškození, mírně snížená vitalita), existence ani provozní bezpečnost není bezprostředně ohrožena
- 3 stromy se středně sníženým zdravotním stavem (výraznější poškození, středně až silně snížená vitalita), předpoklad existence max. střednědobě až jen krátkodobě
- 4 stromy se silně sníženým zdravotním stavem, výrazná/velmi závažná poškození, vitalita (obě složky, nebo jedna) na velmi nízké úrovni, obvykle množství i silných suchých větví, existence bezprostředně ohrožena
- 5 stromy uhynulé, nebo téměř uhynulé

Atribut: Pěstební opatření

Jsou uváděny zkratkou, rozsah upřesňuje poznámka. Technika provedení musí vycházet ze současně platných oborových znalostí fyziologie dřevin, nesmí dojít k výraznému poškození (trvale snižující estetickou i zdravotní kvalitu stromu) okolních jedinců ani jedince s prováděným zásahem. Ošetřování řezných ran (fungicidní přípravky) se nepředpokládá. Způsob provádění (plošina, stromolezecká) volí provádějící firma.

KÁC = kácení jedince : odstranění

ŘZD = řez zdravotní : zejména v odstranění suchých a nemocných/napadených větví; mnohdy spojen s řezem bezpečnostním (viz dále); v projektu není myšlen jako komplexní a rozsáhlý řez, ale jako kombinace odstranění suchých větví, které je vhodné s ohledem na zvýšení provozní bezpečnost odstranit, přičemž jde o pěstební opatření různého rozsahu v závislosti na velikosti koruny stromu.

ŘOP = řez opravný u mladých stromů (kodominanty, přeslenité větvení)

ŘVÝ = výchovný řez u velmi mladých dřevin

ŘVV = řez vyvětovací (úprava podchodové/podjezdové výšky)

ŘTO = přírodě blízký řez na torzo - jen v opodstatněných případech, velmi radikální, pokud chceme zachovat doupný strom, ponechání zpravidla jen kmene a částí kosterních větví, na dožití

REK = redukce korunová - zvýšení stability, částečná či úplná obvodová redukce, rozsah upřesněn v poznámce, často spojen s ŘZD

REV = redukce výšková - zvýšení stability, částečná či úplná výšková redukce (dekapitace vedena v poznámce), rozsah upřesněn v poznámce, často spojen s ŘZD

ŘHL = řez hlavový či principiálně obdobný (na čípky apod.; musí být prováděn pravidelně!)

OVY = odstranění výmladků podnože apod.

VAZ = vazba v koruně (typ a počet zpravidla navrhne odborník při bližším ohledání v koruně)

OŠE = jiné ošetření (vyčištění dutin odstranění nevhodného ošetření, zbudování stříšky proti zatékání, zlepšení podmínek stanoviště - např. půdního pokryvu apod.)

FRE = odstranění (odfrézování) pařezu

Dle záměru = není zapotřebí opatření, ale dle záměru (obnova kompozice, nové celkové architektonické řešení prostor, stavební záměr apod.) může vyžadovat opatření vč. kácení